

ZENDING EN EVANGELISATIE

Evangelisatie door de groote Pers. 1)

De door den oorlog terneergeslagen menscheid lijdt eenzijdig aan een verlegen makenden overvloed, anderzijds aan een jammerlijk gebrek. De overstelpende veelheid is buiten den mensch, de knellende leegte is in hem. Met de veelheid, door de verbijsterende hoogte van de cultuur en techniek opgestapeld, weet hij geen weg, en voor die pijnigende leegte weet hij geen raad.

De Kerk des Heeren in haar geheel en elk belijder van Christus persoonlijk hebben in den nood van onzen schrikkelijken tijd de groote roeping, door God hun opgelegd, wel te verstaan en — ernstig te behartigen. Ofschoon er ten dezen groote reden tot dankbaarheid is, wijl het Evangelisatiewerk al breder terrein gaat bestrijken, toch kan en moet het nog veel grooter worden. En er zijn verblijdende perspectieven. Door den Bond voor Inwendige Zending te Amsterdam werd reeds twee jaar achtereen de Kerstboodschap gebracht van huis tot huis. Deze is ook op andere plaatsen in ons land evenzoo verspreid.

De plakkaat-zending geschiedde herhaaldelijk door de Evangelisatie-Commissie te Leiden en te Amsterdam, uitgaande van de Geref. Kerk, en te Utrecht vanwege de Hervormde Stadszending.

Dergelijk Evangelisatie-werk, waarbij de groote klok geluid wordt, moest meer algemeen ter hand worden genomen.

Onlangs kwam mij onder de oogen „De Vredesbond”, „Algemeene Zendingencourant onder Hoofredactie van L. Lindeboom, Evangeliedienaar te 's Bosch, 1871”.

In 't nummer van October worden onder het opschrift „Evangelisatie”, wenken gegeven en middelen genoemd, die alleszins overweging verdienen. De schrijver van dit ingezonden stuk wijst op een in Engeland gebruikelijk Evangelisatie-middel, n.l. het plaatsen van advertenties in politieke dagbladen. Daardoor wordt een ernstig woord der Heilige Schrift, een korte gedachte, een aangrijpende vraag van tijd tot tijd onder de oogen der lezers gebracht. En dat aan duizenden en tienduizenden tegelijk, waarvan de meesten op een andere wijze moeilijk zijn te bereiken. Dat dit middel tot nu toe in ons land niet werd aangefat, wordt door den inzender van het artikel hieraan toegeschreven, dat het in den vollen zin des woords is: een werk des geloofs, waarvan wij meestal niet kunnen verwachten, op aarde vrucht te zullen zien. Toch rust op ons een zekere verantwoordelijkheid, om ook van dit koninklijke voertuig der gedachte zooveel mogelijk gebruik te maken, waardoor het zaad des Woords op éénzelfden dag heinde en verre wordt verspreid. Wat het uitwerkt zal de eeuwigheid openbaren. Geen enkel in 't geloof gesproken of geschreven woord gaat verloren. Het zal doen, wat Gode behaagt.

Toen ik dit las, drong de vraag zich aan mij op, of iets dergelijks thans ook onder ons niet kon en niet móest worden beproefd. Indien God ooit rijke en schoone „kansen” gaf, dan ongetwijfeld tegenwoordig, nu de wereld, ondanks al haar wetenschap en kunst, cultuur en techniek, radeloos en reddeloos verlegen zit.

Het is waar, door de Christelijke Radio-Vereeniging wordt het Evangelie als van de daken gepredikt. Wie nog maar eenigszins belangstelt in de hoogere dingen, kan er dagelijks van hooren. En de geliefkoosde Nicodemus-mantel behoeft daarbij niet eens te worden afgelegd.

Maar er is een al grooter wordende kring van menschen, die volstrekt niet belangstelt in de dingen der religie. Velen hebben met den godsdienst, zoo zij zeggen, heelemaal afgedaan. Ze zijn voor alle geestelijke indrukken totaal onvatbaar geworden.

Nu is het zeer gemakkelijk om te zeggen, dat alle arbeid hier stellig is een ploegen op rotsen. In Gods Woord vindt deze koude gedachte echter geen grond. De Heere verzekert nadrukkelijk: „Mijn Woord zal niet ledig wederkeeren. Het zal voorspoedig zijn, in hetgeen waartoe Ik het zend.” „Voorspoedig”, ondanks allen tegenstand, uringt het, door de mogendheid des Geestes, dwars door alle palissaden der vijanden heen. Onwederstandelijk.

Voorts hebben wij te rekenen met het feit, dat ook de meest ongelooovige en goddelooze mensch nooit geheel van God los kan komen. Een korte vraag, een aangrijpende gedachte, die een lezer onverwachts onder de oogen komt; plaatst iemand, die geheel in Godvergetelheid leefde, op eens voor het recht en den heiligen eisch des Heeren. Dit kan, door de werking van den Heiligen Geest, hem in het hart grijpen. In elk geval wordt daar-

door de zware verantwoordelijkheid, die op hem ligt, op de consciëntie geworpen.

Bij allen arbeid der Evangelisatie gaan wij van de grondgedachte uit, dat wij niet voor de vrucht, maar alléén voor het werk verantwoordelijk zijn.

Sporadisch zijn reeds in de richting van wat wij met dit artikel op het oog hebben, verschillende pogingen ondernomen. Wij verwijzen naar het debat over het referaat van Ds Prins op de jaarvergadering van „Filippus”. Daarbij deelde Ds C. Kapteijn mede, „dat A. B. Kleerekooper in „Het Volk” had geschreven, dat hij gaarne zou zien, dat de Bijbel was in ieder arbeidersgezin.”

Aan „Het Volk” werd daarna gevraagd, een advertentie in dat blad te mogen plaatsen, waarin op deze uittaling van Kleerekooper nogmaals de aandacht werd gevestigd. Dit verzoek werd toegestaan.

„In Deventer heeft men in het „Deventer Dagblad” het recht gehuurd, om in elk Zaterdagavondnummer op de voorpagina een tiental regels te plaatsen, wel opvallend, doch niet in advertentievorm gedrukt”. (Jaarversl. „Filippus”, 1934, bl. 68).

Ds Aalberts van Wormerveer geeft reeds jaren achtereen gedichten in „De Zaanlander”. Het „Gemeentebld De 7000” te Zaandam van Vrijdag 18 Januari j.l. biedt op de voorpagina een artikel, door een onzer predikanten geschreven, getiteld: „Ieder het zijne geven”. Kort, maar krachtig wordt daarin onze verplichting ten opzichte van elkander, en vóór al jegens God den Heere, uiteengezet. Except de advertentie in „Het Volk”, betreft, wat wij hier noemden, plaatselijke bladen. Dit kleine begin mag en moet ons echter aansporen om stappen te doen, waardoor het geheele land wordt bereikt.

Allicht verwijst iemand ons naar het „Nederlandsch Christelijk Persbureau”, dat het Evangelie en berichten over het kerkelijk leven brengt in couranten en dus in gezinnen, waar ze anders niet komen. Toch heeft deze arbeid een ander karakter, dan hetgeen wij op het oog hebben.

De berichten en de litteraire schouw toonen, dat het Persbureau zich meer beweegt aan den omtrek van den cirkel, terwijl wij rechtstreeks willen doelen op het middelpunt.

Zou het niet mogelijk zijn, gedurig in de groote bladen, b.v. het „Algemeen Handelsblad”, „De Telegraaf”, de „Nieuwe Rotterdamse Courant”, iets te plaatsen bij wijze van annonce, met opvallende letter gedrukt?

Veel ruimte behoeft zulk een annonce niet in te nemen. De strekking er van is geen andere, dan den lezers een „halt” toe te roepen, wat onder 's Heeren zegen hen tot nadenken brengen moge.

Daartoe zou kunnen dienen een scherpe tekst uit Gods Woord als:

„Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.” Psalm 32:1.

„Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten. Want zoo wat de mensch zaait, dat zal hij ook maaien.” Galaten 6:7.

Zulk een annonce zou ook kunnen zijn een enkele vraag, bijv.:

Welken wegwijzer volgt gij, als gij Gods Woord ter zijde hebt geschoven?

„Zij hebben des Heeren Woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?” Jeremia 8:9.

Hebt gij met allen godsdienst afgedaan? En voelt gij u daar rustig bij? Wat getuigen dan de amuletten en gelukspoppen, die ge vindt in minstens 40 procent van de auto's?

Het kan óók zijn een vermaning:

Laat Gods Woord niet langer in een verloren hoek van uw huis onder het stof liggen.

Er zijn honderden wegen, die ten verderve voeren; doch er is maar één weg des behouds.

Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. Handelingen 16:31.

Alzóó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Johannes 3:16.

Bekeert u en geloof het Evangelie. Marcus 1:15.

Die annonce kan ook zijn een gedachte, ontleend aan een onzer schrijvers. Het komt er hier op aan, dat deze met veel zorg gekozen worde.

Alles of niets.

Indien God, God is, dan is er en kan en mag er niets bestaan, onafhankelijk van Hem. God is als zoodanig Schepper, Onderhouder, Regeerder, absoluut soeverein aller dingen. Hem ergens stelselmatig buiten sluiten, is feitelijk Hem loochenen en Hem Zijn Godheid ontrooven. God is nu eenmaal niets of Hij is alles voor ons. Hij is de Alpha en Omega, de Eerste en de Laatste, uit en door en tot Wien alle dingen zijn. Dr H. Bavinck.

Alleen als het een mensch zou gelukken zijn eigen persoonlijkheid weg te denken, zou ook het geloof aan een persoonlijk God kunnen wegvallen.

Prof. Land.

Op deze en dergelijke wijzen zou gewerkt kunnen worden.

Het komt ons gewenscht voor, daarbij telkens een adres te noemen, waardoor aan belangstellenden de mogelijkheid wordt geopend tot het bekomen van nadere inlichting. Dit kan allicht voor dezen of genen een aanleiding zijn tot het openen van een correspondentie, welke dan ook nauwgezet dient te worden behandeld.

Zulk een adres is: het secretariaat van het Centraal Verband van Evangelisatie-commissies, of een lid der redactie van „Witte Velden”, van „De Kandelaar”, „De Goede Tijding” of „De Goede Weg”.

De kosten, aan zulk een Evangelisatie verbonden, zullen ongetwijfeld nog al ingrijpend zijn, des te meer gevoelig, omdat de Evangelisatie tot nu toe in het algemeen weinig geld heeft gekost. Doch als de redacties van de genoemde organen, en het Centraal Verband, zich op dit punt met elkaar wilden verstaan, zou er allicht wel een weg te vinden zijn, om in de kosten te voorzien.

Over de wijze van uitvoering dezer Evangelisatie valt natuurlijk nader te praten. Een daartoe benoemde Commissie kan tot het Bureau van de Bladen zich vervoegen, om persoonlijke samenspreking aan te vragen.

Zoo het denkbeeld „annonce” minder aantrekt, kon worden beproefd, of op een andere plaats in het blad ruimte kan worden verkregen.

Als de buitenlandsche bladen voor deze wijze van Evangeliseeren toegankelijk bleken, mogen wij hopen, dat zij ook ten onzent mogelijk zal zijn. De Nederlandsche Dagbladpers staat vergelijkenderwijs hoog, wijl daarin nog niet is de schreeuwerige sensatie-toon, die elders de courant beheerscht.

De tijd en gelegenheid dezer Evangelisatie hangt van de omstandigheden af. Dit zou kunnen geschieden vlak vóór de Christelijke feestdagen. De bedoeling is natuurlijk, niet slechts voor één keer een woord te doen uitgaan, maar van tijd tot tijd het zaad des Evangelies uit te strooien op den wijden akker.

De Commissie, die dit ernstige werk behartigt, late aan de uitvoering geregeld een samenkost voorafgaan, waarin de zegen des Heeren over dezen arbeid wordt afgesmeekt.

Wij brachten in dit artikel naar voren de gedachte: Evangelisatie door de groote Pers, en bespraken het motief daartoe, de mogelijke uitvoering, zoowel het voordeel als de bezwaren, daaraan verbonden. Nu verstaan wij zeer goed, dat zulk een omvangrijk plan maar niet zoo dadelijk uitvoerbaar is. Doch het begin, zij het ook klein, is er reeds. En nu is onze bedoeling of in grooter of beperkter verband van den Evangelisatie-arbeid, niet kon worden overwogen, het kleine begin tot méér ontwikkeling te brengen.

Het werk der Evangelisatie, als een arbeid onder degenen, die buiten de Kerk en het Godsrijk leven, behoort eenigszins gelijken tred te houden met den gang onzer eeuw, die in alles streeft naar de grootst mogelijke publiciteit.

Indien nu één ding dringend noodzakelijk moet heeten, dan is het ongetwijfeld, dat te midden van de al gevaarlijker wordende verleiding en den in schrikkelijke mate toenemenden afval, wij en zij worde uitgeroepen het heilig recht Gods over den mensch; en dat alom worde gebracht de prediking van Gods genade in Christus Jezus, den eenigen Redder en Behouder van het afgedwaalde en verlorene.

Met Professor Grosheide gelooven wij (Heraut 13 Januari j.l.), dat er ten opzichte van de Evangelisatie door de Pers méér kan worden gedaan, dan tot nu toe het geval is.

Heemstede.

J. P. TAZELAAR.

HET BOEK VAN DE WEEK

Erasmiana 1934.

III. (Slot.)

Margaret Mann. Erasme et les débuts de la Réforme française (1517—1536). Paris.

Na de beide vorige artikelen, waarin Duitsche en Engelsche stemmen over Erasmus doorklonken, moge nu nog een enkel woord volgen over het bovengenoemde Fransche boek, zoodat dan een klein klaverblad is geboden over een man, wiens roem die van de meeste zijner tijdgenooten overtrof en wiens naam ook heden ten dage nog zoo veelvuldig wordt genoemd.

Dit werk is een zuiver wetenschappelijke studie over de verhouding tusschen Erasmus en het begin der Reformatie in Frankrijk, en is dus eigenlijk bestemd voor geschiedkundigen en theologen van beroep. Hier volgt dus geen kritische bespreking, waartoe ik de bevoegdheid mis, en die zeker in een kerkhistorisch tijdschrift beter op haar plaats zou zijn. Maar toch is de inhoud m.i. voor de waardeering van Erasmus van zoodanig belang, dat ze aanleiding mag zijn tot eenige algemeene opmerkingen.

Immers, de figuren van Luther en Erasmus zijn in de geschiedenis zoo nadrukkelijk als elkaars tegenspelers geplaatst, dat het voor de hand ligt, dat zij door de geschiedschrijvers ook gaarne naast en tegenover elkander zijn uitgebeeld. Maar de Calvinistische protestanten zullen minstens even sterk geïnteresseerd zijn bij de houding van Calvin tegenover den geleerde van Bazel. Welnu, in dit boek vindt men daarover een opzettelijke beschouwing in het laatste hoofdstuk: „Erasme

1) Dit artikel schreef ik in het najaar van 1933, doch hield het in portefeuille, om af te wachten, of ook andere stemmen in deze richting zich lieten hooren. Nu ter jaarvergadering van het Geref. Traktaatgenootschap „Filippus” op 6 September 1934 ook de Evangelisatie door het Dagblad werd besproken, kreeg ik des te beter een moed, om de gedachte, in mijn artikel neergelegd, vermeerderd met de later verkregen gegevens, bescheidenlijk ter overweging aan te bieden.